

בית המשפט המחוזי בחיפה

24 נובמבר 2019

ע"ו 19-11-43440 היועץ המשפטי לממשלה נ'
פלוני ואח'

בפני: השופט ש' ברלינר

המערער: היועץ המשפטי לממשלה

נגד

המשיבים: 1. פלוני
2. מרכז בריאות הנפש מזרע (מזור)

פסק דין זה ניתן לפרסום

בשם המערער: עו"ד גימפל, פמ"ח
בשם המשיב מס' 1: עו"ד פרחודניק, ס"צ

פסק דין

1. בכתב האישום שהוגש לבית המשפט המחוזי בחיפה (תפ"ח 17-09-18803) יוחסה למשיב מס' 1, יליד 1961, סדרת עבירות כרשום בשני האישומים שבכתב האישום, והחמורה שבהן, עבירה של ניסיון רצח, לפי סעיף 305(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. לאחר שהוברר כי הוא חולה, מסוכן, וזקוק לאשפוז, ההליך הפלילי נגדו הופסק, ובתאריך 11.12.17 הוציא בית המשפט כלפיו צו אשפוז לתקופה מרבית של 20 שנה, לפי סמכותו שבסעיף 15(א) לחוק טיפול בחולי נפש, תשנ"א-1991 (להלן – החוק). מאז, מאושפז המשיב ומטופל בבית החולים מזור.
2. בעת שביצע המשיב את מעשי העבירה, הוא סבל מחוליים גופניים ושכליים, אך עמד לו הכוח לנסות לרצוח את קורבן העבירה, בת זוגו, כאשר ביום 25.7.17 ניגש אליה כשהוא אוחז בסכין, דקר אותה פעמיים באזור החזה, ובהמשך התיישב על אדן החלון, והיא ניסתה למשוך אותו חזרה, הוא נשך את ידה וקפץ למטה.
3. כיום, בעקבות נפילה ושברים שנגרמו לו באירוע מיום 8.2.19, המשיב מוגדר כחולה סיעודי, נע בעזרת כיסא גלגלים או בעזרת הליכון, שקט ורגוע, מאורגן בהתנהגותו, ומשתף פעולה באופן פורמאלי עם הצוות המטפל. מנהל המחלקה בה הוא מאושפז, הפנה אותו לוועדה ביום 30.10.19, הסביר לוועדה כי המשיב "ביקר בבית אבות המיועד לו לפי רמת תפקודו, הביע

בית המשפט המחוזי בחיפה

24 נובמבר 2019

ע"ו 19-11-43440 היועץ המשפטי לממשלה נ'
פלוני ואח'

הסכמתו לעבור אליו. התקבל אישור מהנהלת בית האבות על נכונות לקבלו ... בוצע תהליך מזורז של סידור מוסדי וכעת תהליך זה נמצא בסימומו", והמשיב "אינו מסוגל לתפקד בצורה עצמאית וזקוק לעזרה בכל פעילויות יום יום". לאור זאת, סיכם המנהל, "אנו תומכים בשחרורו של הנ"ל [המשיב] מאשפוז פסיכיאטרי והעברתו למחלקה לחולים סיעודיים בבית אבות בקהילה".

4. הוועדה בדקה את המשיב, רשמה כי הוא "בכיסא גלגלים ... מבטו מושפל ... אין עדות לתסמינים פסיכויטיים ... חולה סיעודי ... אינו מסוגל לדאוג לצרכיו הבסיסיים היום יומיים"; המסוכנות שבמשיב הוערכה כנמוכה לעצמו ולאחרים, ולאור כל זה החליטה הוועדה על המרת צו האשפוז בצו לטיפול מרפאתי כפוי כך ש"המעקב יהיה במרפאת בריאות הנפש נהריה זאת לאור מצבו הגופני הקשה והמורכב" של המשיב.

5. לטענת המערער, יש ללוות את המרת הצו בתנאים נוספים, אשר יבטיחו מעקב ושמירה על שלום הציבור, מפני המסוכנות שבמשיב, במיוחד למקרה שיוצא מבית האבות וכן אם יחול שיפור במצבו, ויעמוד לו כוחו הפיזי, על אף מצבו הסיעודי, לפגוע בזולת. עמדת המשיב היא כי אין במערער מסוכנות, נוכח מצבו הגופני הסיעודי, הוא מועבר מבית החולים ישירות אל בית האבות בנהריה, ולפיכך, אין צורך כי אתערב או אוסיף תנאי כלשהו להחלטת הוועדה.

6. צו האשפוז נגד המשיב נקצב לתקופה מרבית של 20 שנה, החל מיום 11.12.17. מטרת הצו אינה להחזיק את החולה בבית החולים בכל מחיר למשך תקופה התואמת את דין העבירה. מטרת הצו היא מצד אחד, כצעד שאין אפשרות להימנע ממנו, ובאין אלטרנטיבה אחרת, להגן על הציבור מפני המסוכנות שבו, כל עוד היא קיימת, אשר הוכחה ובאה לידי ביטוי, במעשי העבירה שבגינם הוצא הצו, ומצד שני, וזה העיקר, נוכח כבודו של האדם וחירותו, השמורים במידת האפשר, גם לחולה הנפש, אף זה המאושפז בכפיה במסלול הפלילי הקבוע בחוק, לטפל בחולה ולהביאו למצב בו ניתן יהיה להשיבו לחיים בקהילה מבלי לסכן את הציבור, או מי מבין הציבור. התקופה היא אך זו המרבית. יש לשחרר את החולה מן האשפוז קודם לכן "אם מצאה [הוועדה] כי אין עוד הצדקה להמשך אשפוזו נוכח מצבו הנפשי ונוכח מידת המסוכנות הנשקפת ממנו, בשים לב למצבו הנפשי". (ס' 28(ב) של החוק).

7. השחרור יכול שיהא מלא, ויכול שיתבטא בהכפפת החולה לטיפול מרפאתי בקהילה, ובקביעת תנאי שחרור ופיקוח, ככתוב בס' 28ג של החוק. תנאים אלה, באשר לחולה שעניינו מתברר בפני הוועדה הפסיכיאטרית המיוחדת, "יוטלו על החולה כדי למנוע סכנה לשלום הציבור על רקע מצבו הנפשי לרבות באמצעות הבטחת הטיפול בו, ויכול שיכללו, בין השאר, חיוב של החולה להתייצב לבדיקה פסיכיאטרית או לקבל טיפול במקום שקבעה הוועדה, או תנאים

בית המשפט המחוזי בחיפה

24 נובמבר 2019

ע"ו 19-11-43440 היועץ המשפטי לממשלה נ'
פלוני ואח'

לעניין מקום מגוריו; בסעיף זה יתנאים לעניין מקום מגורים - לרבות הגבלה ממגורים במקום מסוים או בסמוך לו או מגורים במסגרת המתאימה לצרכיו הרפואיים בכל הנוגע למצבו הנפשי, כפי שתקבע הוועדה". "על רקע מצבו הנפשי", נכתב בחוק, אך גם בהתחשב בכל התנאים הצריכים לעניין, ובהם, מצבו הגופני של החולה, שעשוי, במקרה המתאים, להיות שיקול מכריע.

8. בענייננו, קבעה הוועדה אך זאת כי המשיב יהיה במעקב במרפאת בריאות הנפש בנהריה, אך נראה לי כי ראוי לפרט בנידון זה כי המעקב במרפאה האמורה יקוים, תחילה, אחת לחודש, ובאישור מנהל המרפאה, בטווחי זמן ארוכים יותר, אך לא יותר מאחת לחצי שנה; מנהל בית האבות ידווח לוועדה ולמרפאה לבריאות הנפש בנהריה על כל אירוע חריג במהלך שהותו של המשיב בבית האבות, וכי מקום המגורים של המשיב יהיה בבית האבות "ברוריה" בנהריה שהסכים לקבלו, ואין להוציאו למקום מגורים אחר אלא באישור הוועדה.

9. תוקף תנאים אלה יהא לשנה מהיום, וניתן יהיה להאריכם על פי ובמסגרת הקבועה לכך בס' 28ג(ב)(2) של החוק.

ניתן היום, כ"ו חשוון תש"פ, 24 נובמבר 2019, בהעדר הצדדים.

שמואל ברלינר, שופט עמית